

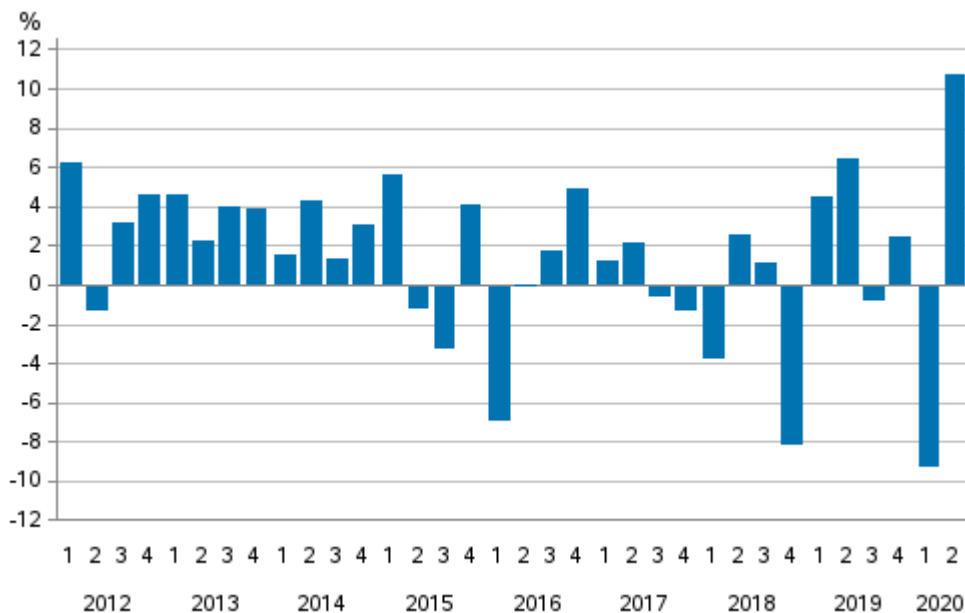
Rahoitustilinpito

2020, 2. vuosineljännes

Kotitalouksien nettorahoitusvarat kasvoivat voimakkaasti vuoden 2020 toisella neljänneksellä

Kotitalouksien rahoitusvarat kasvoivat 17,0 miljardia euroa vuoden 2020 toisella neljänneksellä kohoten 334,7 miljardiin euroon. Kotitalouksien velat puolestaan lisääntyivät 2,6 miljardia euroa vuoden 2020 toisella neljänneksellä nouden 186,5 miljardiin euroon. Näiden muutosten seurauksena kotitalouksien nettorahoitusvarat kasvoivat 14,4 miljardilla eurolla ja nettorahoitusvarojen taso oli 148,2 miljardia euroa. Nettorahoitusvaroilla tarkoitetaan rahoitusvarojen ja velkojen erotusta. Tiedot käyvät ilmi Tilastokeskuksen rahoitustilinpitotilastosta.

Kotitalouksien nettorahoitusvarojen muutos edellisestä neljänneksestä

Hallussapitovoitot kasvattivat kotitalouksien rahoitusvaroja

Vuoden 2020 toisen neljänneksen aikana kotitaloudet lisäsivät sijoituksiaan rahoitusvaroihin nettomääräisesti 6,1 miljardilla eurolla. Nettomääräisesti kotitalouksien sijoitukset kasvoivat talletuksissa, noteeratuissa osakkeissa sekä sijoitusrahastoissa ja vähenivät velkapapereissa. Vaikka kotitalouksien nettomääräiset

sijoitukset rahoitusvaroihin lisääntyivät, olivat erityisesti hallussapitovoitot rahoitusvarojen kokonaistason nousun takana.

Kotitalouksien velkaantumisasaste nousi

Kotitalouksien lainavelat lisääntyivät 1,1 miljardia euroa vuoden 2020 toisella neljänneksellä nousten 159,4 miljardiin euroon. Kotitalouksien velkaantumisasaste nousi 1,5 prosenttiyksikköä edellisestä neljänneksestä 130,5 prosenttiin. Kotitalouksien velkaantumisasaste lasketaan suhteuttamalla kotitalouksien lainavelat neljänneksen lopussa edeltävien neljän vuosineljänneksen yhteenlaskettuun käytettävissä olevaan tuloon.

Yritysten velkarahoitus kasvoi

Yritysten velkarahoitus kasvoi 2,7 miljardia euroa vuoden 2020 toisella neljänneksellä lisääntyen 269,8 miljardiin euroon. Yritysten velkapaperimuotoinen rahoitus lisääntyi 1,8 miljardia euroa vuoden 2020 toisella neljänneksellä nousten 34,8 miljardiin euroon. Yritysten lainavelat puolestaan kasvoivat 0,9 miljardia euroa lisääntyen 235,0 miljardiin euroon. Velkarahoituksella tarkoitetaan lainavelkoja ja velkapaperimuotoista rahoitusta yhteensä.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Yritysten (S.111) velat, milj. euroa.....	4
Liitetaulukko 2. Kotitalouksien velkaantumisaste.....	4

Kuviot

Liitekuviot

Liitekuvio 1. Kotitalouksien rahoitusvarat.....	7
Liitekuvio 2. Kotitalouksien sijoitukset talletuksiin, noteerattuihin osakkeisiin ja rahastoihin.....	7
Liitekuvio 3. Kotitalouksien velkaantumisaste.....	8
Tietojen tarkentuminen.....	9
Laatuseloste: Rahoitustilinpito.....	10

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Yritysten (S.111) velat, milj. euroa

Rahoitusvaade	Neljännes									
	2018Q1	2018Q2	2018Q3	2018Q4	2019Q1	2019Q2	2019Q3	2019Q4	2020Q1	2020Q2
Velat yhteensä	702 657	720 122	728 767	707 877	737 777	731 777	738 238	741 631	714 268	744 148
Rahamarkkinainstrumentit	4 468	5 226	5 178	4 014	5 058	5 315	5 153	3 595	5 695	4 921
Joukkovelkakirjalainat	26 862	27 592	26 535	26 375	28 682	27 038	27 284	27 638	27 318	29 904
Lainat	222 242	223 788	225 335	226 884	226 972	227 041	227 108	227 174	234 035	234 965
Noteeratut osakkeet	187 890	198 803	200 821	169 472	193 839	191 454	192 377	199 470	159 837	187 503
Noteeraamattomat osakkeet ja muut osuudet	198 759	200 738	206 954	209 645	208 955	207 439	210 435	210 005	214 611	214 366
Johdannaiset	1 557	1 705	1 375	1 925	2 055	2 197	2 842	2 024	2 605	2 325
Muut velat	60 879	62 270	62 569	69 562	72 216	71 293	73 039	71 725	70 167	70 164
Nettorahoitusvarat	-275 332	-291 148	-293 764	-262 724	-281 441	-280 127	-273 119	-274 022	-248 122	-271 353

Liitetaulukko 2. Kotitalouksien velkaantumisaste

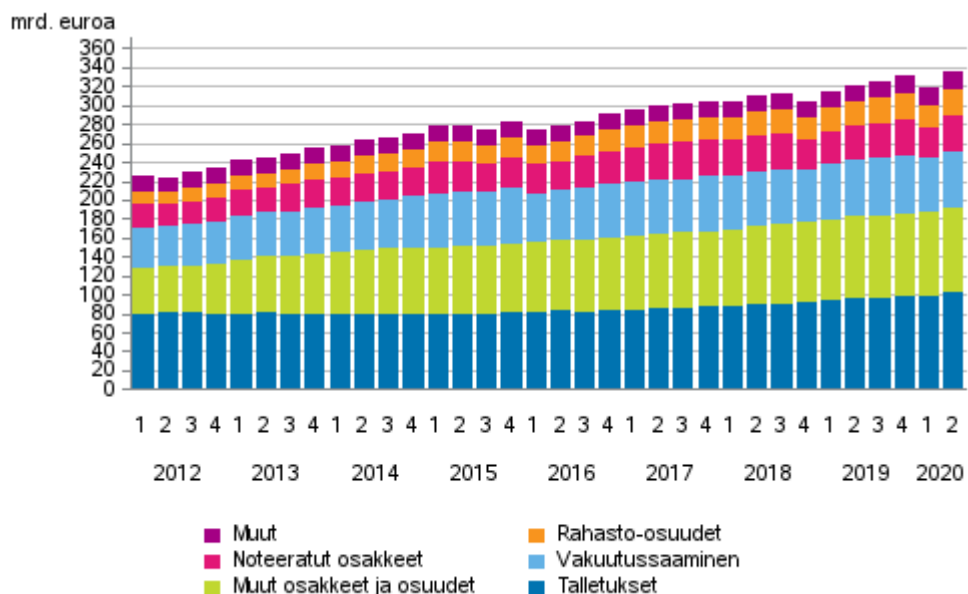
Neljännes	Käytettävissä oleva tulo (neljän ed. neljänneksen summa), milj. euroa	Lainavelka, milj. euroa	Josta yhtiölainat, milj. euroa	Velkaantumisaste, %
2000Q1	61 367	38 542	1 610	62,8
2000Q2	62 203	39 456	1 666	63,4
2000Q3	62 973	40 643	1 744	64,5
2000Q4	62 835	41 346	1 783	65,8
2001Q1	62 237	42 059	1 813	67,6
2001Q2	64 257	42 978	1 770	66,9
2001Q3	64 932	43 874	1 688	67,6
2001Q4	66 183	44 706	1 590	67,5
2002Q1	68 317	45 237	1 588	66,2
2002Q2	67 415	46 587	1 611	69,1
2002Q3	67 845	47 742	1 679	70,4
2002Q4	69 534	49 164	1 917	70,7
2003Q1	69 791	49 952	2 070	71,6
2003Q2	71 667	51 818	2 137	72,3
2003Q3	72 409	53 987	2 217	74,6
2003Q4	73 034	55 411	2 165	75,9
2004Q1	73 310	56 784	2 201	77,5
2004Q2	74 718	59 110	2 364	79,1
2004Q3	75 470	60 990	2 504	80,8
2004Q4	76 668	62 951	2 688	82,1
2005Q1	76 758	64 349	2 737	83,8
2005Q2	77 431	67 132	2 764	86,7
2005Q3	78 224	69 741	2 913	89,2
2005Q4	78 430	72 183	2 988	92,0
2006Q1	79 844	73 732	3 031	92,3
2006Q2	79 782	76 560	3 184	96,0
2006Q3	80 503	78 855	3 269	98,0
2006Q4	81 398	81 326	3 360	99,9
2007Q1	81 970	83 026	3 396	101,3
2007Q2	83 926	85 697	3 423	102,1

Neljännes	Käytettävissä oleva tulo (neljän ed. neljänneksen summa), milj. euroa	Lainavelka, milj. euroa	Josta yhtiölainat, milj. euroa	Velkaantumisaste, %
2007Q3	84 959	88 347	3 561	104,0
2007Q4	86 225	90 221	3 693	104,6
2008Q1	87 046	91 984	3 671	105,7
2008Q2	88 702	94 505	3 602	106,5
2008Q3	89 629	96 386	3 707	107,5
2008Q4	91 074	97 008	3 729	106,5
2009Q1	91 568	97 675	3 700	106,7
2009Q2	92 102	99 232	3 613	107,7
2009Q3	93 221	100 733	3 773	108,1
2009Q4	93 810	102 192	3 881	108,9
2010Q1	95 582	103 411	3 982	108,2
2010Q2	96 378	105 476	4 076	109,4
2010Q3	96 905	107 088	4 153	110,5
2010Q4	97 958	108 496	4 221	110,8
2011Q1	98 716	109 404	4 314	110,8
2011Q2	100 055	111 342	4 379	111,3
2011Q3	100 926	113 104	4 438	112,1
2011Q4	101 943	114 440	4 569	112,3
2012Q1	102 203	115 492	4 714	113,0
2012Q2	103 164	117 612	4 928	114,0
2012Q3	104 177	119 268	5 097	114,5
2012Q4	104 575	120 175	5 191	114,9
2013Q1	105 749	121 348	5 981	114,8
2013Q2	106 123	121 958	6 282	114,9
2013Q3	106 546	122 842	6 545	115,3
2013Q4	107 133	123 335	6 634	115,1
2014Q1	107 050	124 299	6 832	116,1
2014Q2	107 210	125 415	7 091	117,0
2014Q3	107 677	126 632	7 425	117,6
2014Q4	108 271	127 230	7 757	117,5
2015Q1	108 911	127 892	8 083	117,4
2015Q2	109 518	129 503	8 411	118,2
2015Q3	109 940	130 743	8 737	118,9
2015Q4	110 121	131 762	9 063	119,7
2016Q1	110 948	132 614	9 637	119,5
2016Q2	111 340	134 768	10 211	121,0
2016Q3	111 553	136 381	10 785	122,3
2016Q4	112 209	137 350	11 359	122,4
2017Q1	112 841	138 646	11 750	122,9
2017Q2	113 572	140 345	12 141	123,6
2017Q3	114 637	142 445	12 532	124,3
2017Q4	114 629	143 710	12 923	125,4
2018Q1	115 513	145 090	13 620	125,6
2018Q2	116 124	147 170	14 318	126,7
2018Q3	116 725	149 228	15 015	127,8
2018Q4	118 229	150 260	15 711	127,1
2019Q1	118 582	151 538	16 212	127,8
2019Q2	120 123	153 566	16 768	127,8

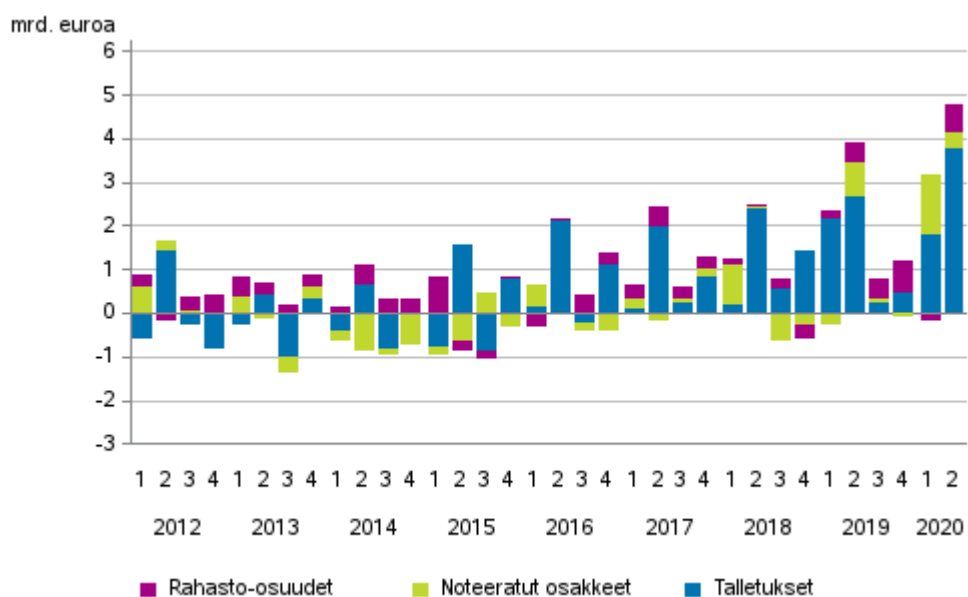
Neljännes	Käytettävissä oleva tulo (neljän ed. neljänneksen summa), milj. euroa	Lainavelka, milj. euroa	Josta yhtiölainat, milj. euroa	Velkaantumisaste, %
2019Q3	122 616	155 232	16 963	126,6
2019Q4	121 533	156 668	17 411	128,9
2020Q1	122 695	158 324	17 979	129,0
2020Q2	122 145	159 428	18 135	130,5

Liitekuviot

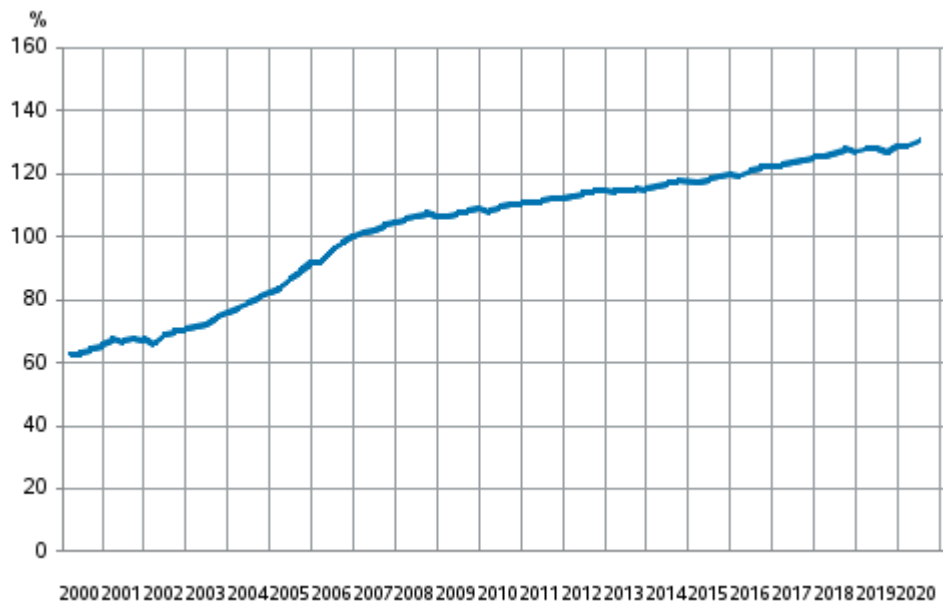
Liitekuvio 1. Kotitalouksien rahoitusvarat

Liitekuvio 2. Kotitalouksien sijoitukset talletuksiin, noteerattuihin osakkeisiin ja rahastoihin

Liitekuvio 3. Kotitalouksien velkaantumisaste

Tietojen tarkentuminen

Sektoreiden rahoitusvarojen tarkentuminen ensijulkaisusta, milj. euroa

		Tuorein julkistus 25.9.2020	1. julkistus	Tarkentuminen
S11 Yritykset	2019Q3	463 610	449 149	14 461
	2019Q4	465 506	451 538	13 968
	2020Q1	464 677	448 191	16 486
S12 Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	2019Q3	1 141 425	1 148 462	-7 037
	2019Q4	1 083 921	1 087 402	-3 481
	2020Q1	1 136 044	1 143 651	-7 607
S13 Julkisyhteisöt	2019Q3	333 323	331 698	1 625
	2019Q4	331 762	330 775	987
	2020Q1	317 877	317 461	416
S14 Kotitaloudet	2019Q3	324 410	323 338	1 072
	2019Q4	331 513	329 302	2 211
	2020Q1	317 644	319 391	-1 747
S15 Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	2019Q3	26 963	26 957	6
	2019Q4	27 955	27 906	49
	2020Q1	24 764	24 676	88
S2 Ulkomaat	2019Q3	865 540	861 105	4 435
	2019Q4	811 093	810 082	1 011
	2020Q1	849 507	845 111	4 396

Sektoreiden velkojen tarkentuminen ensijulkaisusta, milj. euroa

		Tuorein julkistus 25.9.2020	1. julkistus	Tarkentuminen
S11 Yritykset	2019Q3	768 103	761 869	6 234
	2019Q4	771 248	768 707	2 541
	2020Q1	744 298	739 796	4 502
S12 Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	2019Q3	1 148 466	1 145 525	2 941
	2019Q4	1 091 086	1 090 215	871
	2020Q1	1 132 191	1 133 320	-1 129
S13 Julkisyhteisöt	2019Q3	189 572	188 142	1 430
	2019Q4	179 807	180 293	-486
	2020Q1	195 377	195 092	285
S14 Kotitaloudet	2019Q3	180 549	180 865	-316
	2019Q4	184 120	184 142	-22
	2020Q1	183 875	184 112	-237
S15 Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	2019Q3	3 746	3 741	5
	2019Q4	3 813	3 813	0
	2020Q1	3 949	3 950	-1
S2 Ulkomaat	2019Q3	864 835	860 567	4 268
	2019Q4	821 676	809 835	11 841
	2020Q1	850 823	842 211	8 612

Laatuseloste: Rahoitustilinpito

1. Tilastotietojen relevanssi

Rahoitustilinpito on osa kansantalouden tilinpidon järjestelmää. Se kuvaa kansantalouden kaikkien sektoreiden rahoitustaseita sekä virtoja, joihin kuuluvat rahoitustaloustoimet ja muut muutokset.

Rahoitustaseet ovat tilastointijakson lopun rahoitussaamisten ja velkojen kantoja. Rahoitustaloustoimet puolestaan ovat tilastointijakson aikana tehtyjä taloustoimia, kuten ostoja, myyntejä ja kuoletuksia, jotka vaikuttavat rahoitustaseisiin. Rahoitustilinpito on keskeinen tilasto rahapolitiikan ja rahoitusmarkkinoiden vakauden seurannan kannalta. Tilastokeskus julkaisee kaikki sektorit kattavan rahoitustilinpitotilaston lisäksi neljännesvuosittain erikseen tietoja [julkisyhteisöjen rahoitustilinpidosta](#).

Tilasto laaditaan Euroopan tilinpitojärjestelmän (EKT 2010) edellyttämällä ja siten kansainvälisesti vertailukelpoisella tavalla. Euroopan tilinpitojärjestelmä on kuvattu käsikirjassa EKT 2010, Euroopan unionin tilastotoimisto Eurostat, 2010. Käsikirjan luvuissa 5-7 käsitellään rahoitustilinpitoa.

Rahoitustilinpidossa noudatetaan talousyksiköiden luokittelussa institutionaalista sektoriluokitusta (Sektoriluokitus 2012).

Rahoitustilinpidon neljännesvuositietojen tuotanto perustuu Euroopan keskuspankin suuntaviivoihin (EKP/2013/24). Vuositietojen tuotanto perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (549/2013) sekä tähän asetukseen liittyvään tietojen lähettämishjelmaan.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Rahoitustilinpito on pääasiassa muista tilastoista johdettu tilasto. Tilaston laadinnassa käytetään lähteinä paitsi rahoitustilastoja myös muita sektori- tai vaadekohtaisia tase- ja virtatietoja sisältäviä tilastoja ja aineistoja. Suurin osa tietolähteistä on saatavissa neljännesvuosittain, mutta joitakin lähteitä on käytettävissä vain vuositasoisina. Lähdetiedot sovitetaan yhteen tasapainotetuksi kokonaisuudeksi.

Tärkeimmät tietolähteet

Rahalaitosaineisto

Suomen Pankin rahalaitosaineistosta saadaan rahalaitosten tase- ja virtatiedot neljänneksittäin.

Sijoitusrahastoaineisto

Suomen Pankin sijoitusrahastoaineistosta saadaan sijoitusrahastojen ja pääomarahastojen arvopaperisalkun rakenne ja rahasto-osuuksien omistajasektorijakauma neljänneksen lopussa. Lisäksi saadaan tiedot sijoitusrahastojen arvopaperisalkkuun liittyvistä virroista neljänneksen aikana.

Maksutase

Tilastokeskus laatii Suomen maksutasetilaston, joka on rahoitustilinpidon tärkein ulkomaat-sektorin tietolähde. Maksutasetilastossa kuvataan kansantalouden ulkoista tasapainoa eli kotimaan ja muun maailman välisiä taloussuhteita. Maksutasetilaston kirjaukset ovat yhtenevät kansantalouden tilinpidon periaatteiden kanssa.

Arvopaperitilasto

Velkapapereiden ja noteerattujen osakkeiden laskentaan käytetään Suomen Pankin arvopaperitilastoa (Securities holdings statistics). Tilasto sisältää kunkin sektorin hallussapitämät arvopaperit neljänneksen lopussa sekä neljänneksen aikaiset rahoitustaloustoimet. Arvopaperitilaston luokitukset vastaavat rahoitustilinpidon luokituksia.

Solvenssi II

Finanssivalvonnan ja Suomen Pankin neljännesvuosittainen Solvenssi II -aineisto on rahoitustilinpidon kannalta merkittävä tietolähde vakuutuslaitosten tilastoinnissa.

Valtion liikekirjanpito

Valtion liikekirjanpito pitää sisällään valtion virastojen ja rahastojen kirjanpidon. Liikekirjanpidon tasetilejä käytetään päätietolähteenä valtion rahoitustilien laadinnassa. Neljännesvuositaseista aineistoa ylläpitää Valtiokonttori.

Valtiokonttorin velkaraportit

Valtion velan laskenta perustuu suurelta osin Valtiokonttorin julkaisemaan valtion velkaraporttiin. Neljännesvuosittain saatava raportti sisältää tietoa nimellis- ja markkinahintaisesta velasta ja valtion johdannaisista.

Kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain

Paikallishallinnon tärkein tietolähde on vuodesta 2013 lähtien ollut Tilastokeskuksen tilasto ”Kuntien ja kuntayhtymien talous neljännesvuosittain”, joka kuvaa Suomen kuntien ja kuntayhtymien talouden kehitystä Manner-Suomessa vuosineljänneksittäin talousarvioiden toteutumisen mukaisesti. Tilasto sisältää tietoja kuntien ja kuntayhtymien velasta ja eräistä saamisista vaateittain. Tilasto perustuu otokseen 1.-3. neljänneksen osalta. Neljänneksen tiedot kattavat kaikki kunnat ja kuntayhtymät.

Kuntien taloustilasto

Paikallishallinnon toinen tietolähde on Tilastokeskuksen tuottama tilasto ”Kuntien ja kuntayhtymien talous ja toiminta”, joka sisältää vuositietoja kuntien ja kuntayhtymien menoista ja tuloista, varoista ja veloista sekä toiminnasta. Kuntien ja kuntayhtymien sekä niiden liikelaitosten tasetietoja ja rahoituslaskelmatietoja käytetään rahoitustilinpidoon laadinnassa.

Työeläkelaitosten varatiedonkeruu

Työeläkelaitosten tärkein tietolähde on Tilastokeskuksen ja Työeläkevakuuttajat TELA ry:n yhteistiedonkeruu työeläkelaitosten varoista. Neljännesvuosittainen tiedonkeruu alkoi vuoden 2016 ensimmäisen neljänneksen tiedoilla ja siihen vastaavat pakollista työeläkevakuuttamista hoitavat eläkeyhtiöt, kassat, säätiöt ja erityislaitokset sekä Keva, Valtion Eläkerahasto, Kirkon eläkerahasto, Kela ja Suomen Pankki. Tiedusteltava sisältö kattaa yksiköiden rahoitusvarat, muut varat sekä joitain tietoja niiden velasta. Tiedot kattavat jaottelun varatyyppeihin ja vastinsektoreihin sekä ulkomaisten erien osalta maajaottelun. Taseiden lisäksi kysytään myös virtatietoja.

Yritysten rakennetilasto

Yrityssektorin rahoitustaseen päätietolähde on Tilastokeskuksen yritysten rakennetilaston tietokanta, joka sisältää yritysten tilinpäätöstietoja. Rakennetilaston tasetietojen kautta saadaan koko sektorille määrättyä kirjanpitoarvoiset rahoitusvarojen ja -velkojen kokonaissuureet sekä jonkin verran vaadekohtaista tietoa. Yritysten rakennetilaston tiedot ovat vuositasoisia. Rahoitustilinpidoon tuoreimpia neljänneksiä laskettaessa vuositason tietoja käytetään estimaatteina ja muun laskennan pohjatietoina.

Yhteenvetoprosessi

Rahoitustilinpito on tasapainotettu tilastojärjestelmä, joten sektorikohtaiset lähdetiedot täytyy sovittaa yhteen. Yhteensovitus tehdään vastinsektoreittain vaade vaateelta niin, että kullekin sektorin saamis- ja velkaerälle löytyy vastinkirjaus toisen sektorin saamisissa/veloissa. Poikkeavat tiedot arvioidaan ja sovitetaan yhteen. Lähdeaineisto analysoidaan samalla tarkasti ja mahdolliset yhteensopimattomuudet tulevat esiin. Lopullisen tiedon valinnassa painotetaan luotettavuutta ja systemaattista tietolähteiden käyttöä sekä sektorin rahoitustaseen kokonaisuutta (rahoitusvarojen tai velkojen yhteissummia). Yhteensovituksessa osa tiedoista, joille ei ole suoraa tietolähdettä, lasketaan vastinsektoritietojen perusteella. Esimerkiksi suuri osa kotitaloussektorin tiedoista perustuu vastinsektoritietoihin.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Rahoitustilinpito on pääasiassa muista tilastoista johdettu tilasto. Siksi lähdetilastojen laadulla on ratkaiseva merkitys tilaston luotettavuuden kannalta. Koska lähdetilastoja on erityyppisiä, epävarmuustekijöitäkin on monenlaisia.

Oman haasteensa rahoitustilinpidoon laadintaan tuovat lähdetilastojen poikkeamat kansantalouden tilinpidoon määrittelyistä. Poikkeamat koskevat etenkin rahoitusvarojen arvostusperiaatetta sekä vaateiden ja

tilastoyksikköjen luokituksia. Rahoitustaloustoimista (virroista) on lisäksi joissain aineistoissa vain niukasti tietoa, jolloin tietoja on estimoitava esimerkiksi taseiden muutoksen avulla.

Yhteenvetoprosessissa sektorikohtaiset tiedot sovitetaan yhteen tasapainotetuksi kokonaisuudeksi. Prosessissa arvioidaan vaihtoehtoisten tietolähteiden luotettavuutta. Näin voidaan hallita epävarmuustekijöitä ja paljastaa virhelähteitä. Yhteenveto onkin keskeisessä roolissa tilaston luotettavuuden kannalta.

Yksi keino arvioida rahoitustilinpidon tarkkuutta on tarkastella rahoitustilejä suhteessa kansantalouden reaalitylinpidon kirjauksiin. Nettoluotonanto on (reaali)sektoritilien tasapainoerä, jonka tulee täsmätä rahoitustilien sisältämään nettorahoitustaloustoimet-erään. Poikkeamaa kutsutaan tilastolliseksi eroiksi, jota voidaan tarkastella sektorikohtaisesti. Monissa muissa maissa tilastollista eroa ei näytetä, vaan tilit pakotetaan tasapainoon.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus

Rahoitustilinpidon neljännesvuositiedot julkaistaan noin kolmen kuukauden viiveellä. Tällöin päivitetään aina myös vuositason StatFin-tietokantaa. Rahoitustilinpidon vuosijulkaisu tuotetaan tilastovuodesta 2017 alkaen noin 9 kuukauden viiveellä syyskuussa. Vuosijulkaisun laadinnan aikaan on edellisvuoden osalta käytettävissä kattavammat lähteet kuin neljännesvuositietoja aiemmin laadittaessa.

Menetelmämuutoksista yms. johtuvia aikasarjakorjauksia tehdään tarvittaessa pitkällekin taaksepäin ja niistä johtuen luvut voivat muuttua merkittävästi. Tilastokeskuksen seuraavien julkistusten tarkat julkistamispäivät löytyvät tämän sivuston kohdasta Tulevat julkistukset.

5. Tietojen saatavuus

Rahoitustilinpito julkaistaan viisi kertaa vuodessa Tilastokeskuksen verkkosivuilla. Neljännesvuosittaiset aikasarjat ovat saatavilla verkkosivuilla vuoden 1997 viimeisestä neljänneksestä alkaen. EKT 2010:n mukaiset vuosisarjat ovat saatavilla vuodesta 1995 alkaen. Vuosilta 1970-1994 on saatavissa vuositasoisia tasesarjoja, jotka eivät ole EKT 2010:n mukaisia.

Euroopan keskuspankki julkaisee neljänneksittäin kansallisiin rahoitustilinpitoihin pohjautuvan euroalueen rahoitustilinpidon sekä kansallisia rahoitustilinpidon tietoja omilla verkkosivuillaan.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Rahoitustilinpidon aikasarjojen tiedot ovat pääosin vertailukelpoisia vuodesta toiseen. Vapaaehtoiset eläkerahastot siirrettiin työeläkelaitoksista vakuutuslaitoksiin vuodesta 2000 alkaen, mikä tuo katkoksen aikasarjoihin. Tietolähteiden muutokset vaikuttavat myös tietojen vertailtavuuteen. Esimerkiksi yrityssektorin laskentaan käytetyt tietolähteet ovat tulleet kattavammiksi matkan varrella.

Vuosien 1970–1994 taseaikasarjat poikkeavat EKT 2010:n mukaisista aikasarjoista merkittävästi kattavuuden, yksiköiden luokittelun, varojen arvostuksen sekä laadintamenetelmien osalta. Tärkeimmät poikkeamat ovat:

- Henki- ja eläkevakuutussäästöjä ja muita vakuutussaamisia ei ole tilastoitu rahoitusvaroina.
- Johdannaisia ei ole tilastoitu.
- Osakkeet ja muut arvopaperit on arvostettu pääsääntöisesti nimellisarvoon tai muuhun kirjanpitoarvoon.
- Osakkeiden ja osuuksien osalta kattavuus on puutteellinen.
- Muihin saamisiin ja velkoihin (AF.8) on luettu eriä, joita ei ole voitu kohdentaa muihin vaateisiin.
- Työeläkelaitokset on luokiteltu vakuutuslaitoksiin (S.128).
- Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt sisältyvät yrityssektoriin (S.11).
- Sektori S.124+S.125+S.126 sisältää myös muut luottolaitokset kuin pankit.
- Vuosina 1970–1975 valtion liikelaitokset sisältyvät valtiosektoriin.
- Kotitalouksien ja yritysten tiedot perustuvat osittain arvioihin.
- Yrityssektorin sisäisten saamisten ja velkojen kattavuus on puutteellinen.

7. Eheys ja yhtenäisyys

Rahoitustilinpidoon neljännesvuositiedot ja vuositiedot laaditaan samassa prosessissa ja ne ovat keskenään täysin yhtenevät.

Tilastokeskus laatii ja julkaisee [julkisyhteisöjen rahoitustilinpitoa](#) neljännesvuosittain kolmen kuukauden viiveellä. Myös Rahoitustilinpitoilasto sisältää julkisyhteisöjen tiedot ja ne ovat täysin yhtenevät julkisyhteisöjen rahoitustilinpidoon tietojen kanssa. Tilastojen julkaisutarkkuus ei kuitenkaan kaikilta osin ole sama, vaan julkisyhteisöjen rahoitustilinpito esittää julkisyhteisöjen tiedot tarkemmalla tasolla kuin rahoitustilinpito.

Rahoitustilinpito koostuu monien eri lähdetilastojen tiedoista. Käsitteelliset poikkeamat ja tasapainotus aiheuttavat sen, ettei tilasto ole kaikilta osin täysin yhtenevä lähdetilastojen kanssa. Tietojen vertaaminen lähdetilastojen tietoihin ei myöskään näistä syistä aina ole mielekäästä.

Lisätietoja

Jose Lahtinen 029 551 3776

Niklas Elfving 029 551 3411

Vastaava osastopäällikkö:

Mari Ylä-Jarkko

rahoitus.tilinpito@tilastokeskus.fi

<http://tilastokeskus.fi/til/rtp/index.html>

Lähde: Rahoitustilinpito, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1795-4886 (pdf)